

Mladina - naša skrb

Pred kratkim smo nekje prebrali trditev, da vsaka mladina kaže družbi podoben njene lastne prihodnosti. Ta trditev je tako podzavestno zakoreninjena v vsakem človeku, še posebno starejšem, da je lahko razumljivo, zakaj se je družba vedno v vsakem zgodovinskem trenutku zanimala za svoje mlade. Sinovi in hčere predstavljajo ne samo bodočnosti očeta in matere, ampak tudi človeške skupnosti, tako v majhnem merilu, recimo družine, vasi, kot tudi v širšem, recimo naroda. Zato je tudi razumljivo, da je vprašanje mladine in zelo važno vprašanje, ki ga družba mora od nekdanj reševati. Vsi, recimo, poznamo četrto zapoved ali evangelijsko naročilo staršem, naj ljubijo svoje otroke. Gotovo so v današnjem svetu splošno v veljavi drugačni pogledi na mladino. Družba je ustvarila drugačne medsebojne odnose med generacijami. Prav lahko se npr. vsi mladi strinjajo s trditvijo, da so se generacijski spori, ki so bili tako značilni še za naše očete, danes izgubili v klasičnem smislu besede. Mogoče še nikdar ni bilo v svetu toliko zanimanja za probleme mladih. Toliko skrbi, da bi mladina imela čim lepše življenje. Vse to je res. Tega se vsakdo zaveda. Je pa tudi res, da tudi njihovi starši niso nikdar imeli lažjega življenja. Današnji človek se sploh ne more primerjati s svojim dedom ali prapradedom.

Nova družba, novo pojmovanje življenja, pa je prineslo tudi nova vprašanja in probleme. Sodobni način življenja je, kot pravijo, prinesel veliko nezadovoljstva, ki se izraža predvsem na psihični ravni.

Vedno več govorimo o nezadovoljstvu, naveličanosti, trudnosti, apatičnosti, ki je prisotna tudi pri mladih. Tako da nekateri celo imenujejo današnje najstnike in najstnice: «brezobrisna generacija».

Nemogoče je zanikati dejstvo, da se veliko mladih umika v varljivi svet mamil, se vključuje v čudna gibanja ali teroristične skupine tudi zato, ker so nezadovoljni s svetom, ki jih obdaja. Že tak beg je znak, da v družbi ni vse tako, kot bi moralo biti. Prav gotovo pa je tudi znak, da pri mladih ni tistega zagona, ki bi težil za tem, da bi okolje, ki ga obdaja, postalo boljše. Tisti, ki se vključujejo v prekucniške skupine, verjetno verjamejo, da bodo s silo izboljšali svet. Taka odločitev mladih, kot pravijo, kaže predvsem njihovo majhno pripravljenost, da bi z vključevanjem v že obstoječe družbene ustanove skušali na miren, konstruktiven način spremeniti to, kar jim ni všeč v svetu, ki jih obdaja. Kaj pa, če

dalje na 3. strani ■

KAJ JE NAROBE

Starejši ljudje se gotovo spominjajo, s kakšnim optimizmom so presojali konec druge svetovne vojne in si obetali začetek novega, srečnejšega, miroljubnega obdobja. Konec bo izkoriščanja narodov po drugih narodih in posameznih ljudi po drugih ljudeh. Zmagovalci v vojni so se proglasili za pravične sodnike nad premaganci in ves svet je verjel, da so resnični, pravični sodniki in da bodo kaznovali zlo ter ga iztrebili iz mednarodne politike. Zagon antikolonializma je napravil dejanski konec kolonialnim imperijem. Nastalo je sto novih držav v Afriki, Aziji in Srednji Ameriki. Skoro povsod so prišle na vlado stranke ali gibanja, ki so proglašale za svoj cilj uresničenje idealov socialistične družbe.

Toda po tridesetih letih in manj je tisk, ki nas dnevno informira o dogajanju v svetu, poln kritik o tistem, kar se dogaja, in podoba sveta, tudi najbolj omikanega sveta, ki nam jo prikazuje, je tako pesimistična, tako črnogleda, kakor ni bila v najbolj črnih časih v preteklosti. To velja predvsem tudi o podobi države, v kateri živimo, Italije. In ne bi mogli reči, da je tako prikazovanje v bistvu pretiravanje, saj se lahko sami takorekoč na lastne oči prepričamo, da je črnogledost upravičena in da si mora vsak pameten in odgovoren človek delati skrbi o prihodnosti. V kakšnem svetu se bodo znašli naši otroci, naši vnuki, ko bodo odrasli? Kam gre Italija? Kam gre omikani svet? In kam gre človeštvo? Kaj

je narobe na svetu? Kaj je bilo narobe v našem optimizmu, kaj je narobe v naši omiki, v naši veri v napredek?

Skušajmo odgovoriti najprej na to zadnje vprašanje. Bili smo navajeni istiti znanstveni, tehnični in gospodarski napredek z napredkom človeške družbe sploh, torej tudi z umskim, političnim in moralnim napredkom. Večjo knjižno produkcijo in razvoj tiska ter drugih področij kulturne dejavnosti smo zamenjavali s kulturnim napredkom, z večjo kulturnostjo in omiko. Te domneve pa so se izkazale za zmotne. Izkazalo se je, da omogoča napredek znanosti tudi napredek tehnike za množično pokončavanje ljudi v obliki atomskih bomb vseh vrst, kemičnega, bakteriološkega in drugega orožja. Napredek znanosti vodi tudi v biološko eksperimentiranje, ki lahko povzroči v bodočnosti grozotne posledice za človeštvo, ko se bodo pojavila in razmnožila manipulirana človeška bitja, rezultat bioloških poskusov predrznih znanstvenikov, ki se ne ustavijo pred nobenim možnim poskusom in jim človek kot tak ni svet, ampak vidijo tudi v njem samo materijo za eksperimentiranje. Spoznali smo tudi, da pišejo knjige tudi največji zapejljivci ljudi s totalitarnimi miti in da so bili in so odlični pianisti tudi med komandanti pokončevalnih taborišč.

Iz tega sledi spoznanje, da niti znanstveni in tehnični napredek niti kulturna

dalje na 2. strani ■

Na diskriminacijo ne bomo pristali!

Medtem ko pišemo, je v deželni svet Furlanije - Julijske krajine v teku razprava o globalni zaščiti Slovencev ter o zaščiti Furlanov in Nemcev v naši deželi. Gre vsekakor za izredno pomembno razpravo, saj je deželni svet prvič poklican, da se izrazi o bistvenih in naravnost življenjskih vprašanjih manjšin, zlasti naše slovenske narodnostne skupnosti. Predmet razprave je zakonski predlog o globalni zaščiti Slovencev, ki ga je vložil svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka, dalje osnutek o zaščiti Nemcev, Slovencev in Furlanov, ki sta ga predložili skupini Furlanskega gibanja in Proletarske demokracije, ter zakonski osnutek za globalno zaščito Furlanov, ki ga je predložilo Furlansko gibanje. V vseh treh primerih gre za osnutke vsedravnih zakonov, ki jih deželni svet lahko izglasuje na podlagi 26. člena svojega posebnega statuta in ga nato kot zakonske osnutke deželnega sveta posreduje parlamentu, da jih obravnava kot redne zakonske osnutke.

Kot smo napisali, je danes (četrtek, 4. junija) razprava še v teku in še ne vemo, kako se bo končala. Iz poteka razprave v sredo je bilo razvidno, da glavne politične stranke ne nameravajo poglobljeno razpravljati o posameznih členih zakonskih predlogov, temveč menijo, naj se predlogi kratkoma posredujejo parlamentu, kar bi imelo za posledico, da bi se zakonski osnutki dejansko spremenili v resolucijo. Za našo slovensko narodnostno skupnost pa so zaskrbljujoča izvajanja demokristjana Turella iz Vidma, po katerih Slovenci v videmski pokrajini niso narodna manjšina, temveč le »etnično-kulturna skupnost«, ki jo je sicer treba zaščititi, vendar ne s takimi zakonskimi ukrepi, kot bi veljali za Slovence na Tržaškem in Goriškem. Gre, kot vidimo, za staro demokristjansko pesem, ki jo žal poznamo že dolga leta in ki bi rada uvedla diskriminacijo med našo slovensko manjšino v Italiji.

RADIO TRST A

■ **NEDELJA**, 7. junija, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmezijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Veliki orkestri; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »O čarovnici iz Brezovega gozda«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ **PONEDELJEK**, 8. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beležka; 11.35 Zimzelene melodije; 12.00 Kulturni dogodki; 12.40 Slovenska imena naših krajev; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Spopad s pomladjo«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Violinist Črtomir Šiškovič in pianist Cornelius; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ **TOREK**, 9. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.35 Paleta orkestrrov; 12.00 Kulturna rubrika Primorskega dnevnika; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano!; 16.00 Mladi pisci; 16.15 Romantični trenutek; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 19.00 Poročila.

■ **SREDA**, 10. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Glasba skozi stoletja; 11.30 Beležka; 11.35 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature; 14.30 Roman v nadaljevanjih; »Spopad s pomladjo«; 15.00 Nove plošče; 16.00 Slovenska literatura v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci — Letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Iz sveta umetnosti; 19.00 Poročila.

■ **ČETRTEK**, 11. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.35 Paleta orkestrrov; 12.00 Iz sveta umetnosti; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.45 Problemi slovenskega jezika; 15.00 Glasbeni revival; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Kulturno rubrike naših tednikov; 19.00 Poročila.

■ **PETEK**, 12. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Mednarodno leto invalidov; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Za ljubitelje operne glasbe; 11.30 Beležka; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Spopad s pomladjo«; 16.00 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenska imena naših krajev; 19.00 Poročila.

■ **SOBOTA**, 13. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.35 Paleta orkestrrov; 12.00 »Bom naredil st'zdice, čjer so včas b'le«, glasnik Kanalske doline; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tomi na obisku; 16.00 »Up naj vam bo zvest prijatelj, maestro«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 Rade Pregarc: »Šagra«, veseloigra; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

KAJ JE NAROBE

■ nadaljevanje s 1. strani

produkcija sama po sebi ne opravičujeta optimizma v pogledu resničnega napredka človeške družbe v etičnem in moralnem pogledu, v pogledu ljubezni in spoštovanja do človeka kot takega in pravih kulturnih in etičnih vrednot. Še manj je opravičil optimizem glede razvoja človeške družbe čisto gospodarski napredek. Tu smo doživeli in še doživljamo vsak dan na novo presenečenja, kot si jih niso mogli tisti, ki so se toliko zavzemali za gospodarski napredek in si toliko obetali od njega, niti v najbolj morečih sanjah predstavljati. Prav danes poročajo italijanski dnevnik, da je moral sodnik v Turinu izdati odlok o prisilni vrnitvi mestnih smetarjev na delo, ker so pustili že devet dni na mestnih cestah vse smeti in odpadke kot tudi nakopičene vreče odpadkov in je grozila, neglede na hud smrad, nevarnost epidemij. V Sloveniji pa so te dni kanali, ki odvajajo v neko reko človeške odpadke, zastupili vse ribe v njej. Še pred par desetletij so prihajali lovit ribe v slovenske reke slavni britanski in drugi športni ribiči, tako so bile čiste. Gospodarski napredek je povrgel brezobzirnim zahtevam industrializacije in gospodarskih kategorij tudi najbolj delikatna področja narave, omike in človeškega sožitja. Kjer je dosegla gospodarska blaginja višek, ki so ga vsi zavidali, kot npr. na Švedskem, se je nenadno prevrnila in se znašla v zmedih in kriminaliteti, kot danes preplavljata Švedsko. Isto grozi Švici.

Izkazalo se je, da gospodarski napredek ni isto kot napredek omike in še manj kot moralni napredek. Z večjo blaginjo ljudje niso postali bolj občutljivi in odprti za potrebe bližnjih — lačnih v svetu, težko bolnih, zapuščenih otrok, umsko bolnih, osamljenih — ampak bolj neobčutljivi. Nikoli ni umiralo toliko starih ljudi v osamljenosti kot zdaj. Nikoli jih niso mladi tako odpirali v zavetišča, da bi se jih znebili, kot zdaj. Nikoli ni bil svet tako brezbrizen za tragedije množičnega stradanja in umiranja otrok in odraslih od pomanjkanja kot zdaj.

Razodelo se je celo, da napredek znanosti, tehnike in blaginje ni isto kot splošni napredek izobrazbe. Napredek na teh in drugih področjih je rezultat iznajdbe in dela posameznikov ter izbranih znanstve-

nih ekip, a množice postajajo vedno bolj nevedne, vedno manj nagnjene k študiju, k branju, k poglobljanju resničnega znanja in k umskemu napredovanju. Vedno manj je ljudi, ki berejo dobre knjige, hodijo na koncerte resne glasbe, k dobrim gledališkim in filmskim predstavam. Masa kot taka vidi v večji gospodarski blaginji samo možnost, da v večji meri zadosti svoji želji po uživanju, ne pa kakim večjim kulturnim zahtevam in dolžnostim. Svoji želji po uživanju in hotenju, da je pri tem kar najbolj svobodna, kar najbolj brez kakih moralnih obveznosti, podreja vse drugo, odnos do bližnjega, odnos do skupnosti, odnos do države, odnos do vere. V veri so pripravljeni celo mnogi od tistih, ki pravijo, da verujejo, priznati samo tisto, kar jim prija. Koliko takomenovanih kristjanov slišimo, ko trdijo: »To verujem, to pa ne«, kakor da bi bilo od vsakega posameznika odvisno, kaj je verska resnica in kaj ne, in kakor da bi si lahko človek, vernik, izbral sestavine svoje vere kakor blago na policah veleblagovnice.

Posebej bi bilo treba obravnavati pojave novega zatiranja nesamostojnih, pa tudi formalno samostojnih narodov v Afriki in drugod po novih oblikah in nosivcih zatiranja in nasilja, ki so se dvignili iz njihovih lastnih vrst, pa tudi pojave novega socialnega zatiranja, mnogotere in zatašane v uradni molk.

Prav ima torej krščanstvo, ki uči, da je človek slab, da je leglo zla v človeku samem in da je resnični napredek le v tem, da se človek bori proti zlu v sebi samem in šele potem pri drugih in v svetu. Vzrok zmagoslavja zla v današnjem svetu in pesimizma, s katerim tisk danes presoja dogajanje pri nas in drugod, je v tem, da smo na to pozabili in smo se vdajali neupravičenim upom in pričakovanju, da bo znanstveni, tehnični in gospodarski napredek avtomatično povlekel za seboj in avtomatično rešil tudi druge probleme, probleme omike, izobrazbe, etike in moralnih ter socialnih odnosov. To se ni zgodilo. Morali bomo vzeti to na znanje in začeti potrpežljiv proces odpravljanja napuha in težnja po brezobzirnem uživanju pri sebi, pa tudi v narodnem in državnem okviru, če se hočemo rešiti pred strahotnimi posledicami, ki nas sicer čakajo v bližnji ali daljši prihodnosti. Če ne bodo zadele nas, pa bodo gotovo naše otroke ali vnuke.

V Varšavi je umrl kardinal Višinski

V Varšavi je prejšnji teden umrl nadškof in kardinal Višinski. Bil je osrednja osebnost poljske Cerkve, katero je dolgo let vodil, in je imel velik vpliv na ljudstvo. Kljub temu, da je bil že dalje časa bolan, je novica o njegovi smrti močno odjeknila v javnosti, ki je vse zadnje dni tesnobno sledila njegovemu boju s smrtjo. Sam kardinal, ki se je dobro zavedal vseh tveganj in nevarnosti sedanjega položaja na Poljskem, do konca ni opustil svojih dolžnosti, saj je tudi z bolniške postelje vodil zadnje zasedanje poljske škofovske konference in spremljal razvoj dogodkov. Tudi ranjeni papež Janez Pavel II. se je s svoje bolniške

postelje telefonsko povezal z njim, da ga pozdravi in blagoslovi.

Kardinal Štefan Višinski, ki je odigral izredno važno vlogo v poljski narodni in cerkveni zgodovini, se je rodil leta 1901; postal je škof leta 1946, kardinal pa leta 1953. Pokopali so ga ob ogromni udeležbi ljudstva in v prisotnosti državnega odposlanstva s predsednikom Jablonskim na čelu.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Odtujevanje zemlje kmetijstvu

Na Krasu na Tržaškem, pa tudi v Sloveniji, prav tako pa tudi v Italiji in po vsej Evropi naglo in stalno pada število kmetov. Ponekod jih ni več niti 10 odstotkov prebivalstva, v nekaterih pokrajinah pa je padel delež kmečkega prebivalstva že pod pet odstotkov. Ljudje gredo rajši delat v industrijo ali v terciarne dejavnosti. To velja seveda predvsem za mlado generacijo. Toda kaj se zgodi v takem primeru s kmečko zemljo? Temu vprašanju so doslej kmetijski strokovnjaki, sociologi, statističarji in gospodarstveniki, pa tudi politiki posvečali premalo pozornosti. Spremljali so samo podatke o padanju deleža kmetov, niso pa se zanimali za usodo zemlje, ki je prenehala služiti kmetijskim namenom, to je, pridelovanju živeža in mesa, v obliki pašnikov in travnikov. Nobena statistika ne navaja podatkov o opuščeni kmečki zemlji.

V nekaterih lokalnih slovenskih listih je najti članke, ki ponujajo opuščene kmečke hiše v nakup ali v najem za vikend-hiše, posebno v hribovitih krajih na gornjem Primorskem, nad Soško dolino. Zemlja pa po vsej verjetnosti ostane v večini primerov neobdelana. Isto se dogaja v Slovenski Benečiji in seveda v mnogih furlanskih krajih. To se nanaša predvsem na tiste kmečke domačije, ki so ostale prazne in katerih nekdanji prebivalci so se preselili v kak bližnji ali daljni industrijski kraj, če ne kar v tujino. A tudi če ostanejo ljudje na svoji domačiji, jo uporabljajo samo še kot bivališče, po možnosti jo tudi preuredijo in modernizirajo po modelu predmestnih hiš, zemljo pa obdelujejo le še v toliki

meri, da pridelajo nekaj zelenjave in krompirja. Ravno takšna situacija pa najbolj ovira novo pritegnitev take opuščene kmečke zemlje v kmetijsko produkcijo. Le malokateri kmet danes kupuje zemljo, večina se je hoče znebiti. Zemljo kupujejo le tisti, ki bi si radi postavili na njej počitniško hišo, ali kaki sosedje, ki tudi že delajo v industriji, pa nimajo lastne hiše in jih zanima zemlja le kot stavbišče.

Problem je v tem, kako zagotoviti opuščeno kmečko zemljo tudi še naprej kmetijstvu in jo spraviti v roke ljudi, ki imajo veselje do kmečkega dela in do živ-

ljenja na kmetih, posebno če so se razočarali nad mestnim življenjem ali če bi si radi ustvarili neodvisno eksistenco na podeželju, pa si tega ne morejo privoščiti. Takih je med mladimi precej, vendar nimajo denarja, da bi si kupili zemljo, s katero tudi ne bi mogli nič početi, če ne stanujejo v njeni bližini, to je na kmetiji, na kateri še vedno živi bivši kmet, sedanji industrijski delavec. Nedvomno bi bilo v vseh državah in tudi pri nas obdelane več zemlje in delež kmetijstva ne bi tako nazadoval, če bi pametna zakonodaja omogočila, tudi s podeljevanjem kreditov, prehajanje kmečke zemlje iz rok tistih, ki je nočejo ali ne morejo več obdelovati, v roke tistih, ki bi jo radi obdelovali, pa ne morejo, ker ni njihova. To postaja osrednji problem v kmetijstvu.

Človek in narava

Na letošnji dan 1. maja smo lahko bili priče ganljivih prizorov, ko so prišle družine z majhnimi otroki iz najskromnejših plasti tržaškega prebivalstva na kraško planoto in v druge okoliške vasi ter se kljub ne ravno sončnemu vremenu veselile prvega pomladnega zelenja. To niso družine, ki se vsako nedeljo in vsak drug praznični dan vozijo z avti daleč v okolico ali celo v Furlanijo, na Južno Tirolsko ali v Južno Istro in Dalmacijo, da se naužijejo narave. Še rajši pa si privoščijo počitniški most med dvema prazničnima dnevom. Po tradiciji napravijo izlet na prvi maj v naravo samo revni, družine z majhnimi otroki in še s kakšnim starim povrh, kolikor razpolagajo z avtom in jim torej iz-

leta ne onemogočijo tramvajarji in avtobusarji, ki ta dan ne delajo.

Ti skromni izletniki ne teptajo travnikov in ne hodijo po njivah. Tiščijo se na kaki trati, na openskem nogometnem igrišču ali na kakem še nepozidanem stavbišču in gledajo svoje otroke, ki se igrajo s peskom ali se v trumi podijo za kako žogo ali prazno konzervno škatlo. To je vse, kar užijejo od narave in vendar so srečni, da so bili deležni vsaj tega. Niso videli nobene krave, nobenega konja in nobene druge domače živali, verjetno niti kokoši.

Pri tem se vzbuja človeku misel, kakšni bodo ti otroci, ko bodo dorasli. Kakšen odnos bodo imeli do narave? Do kakšne mere jo bodo poznali? Jasno je, da bodo poznali le malo drevin in malo cvetic po imenu. Marsikdo med njimi bo lahko rekel, da še nikoli v življenju ni videl nobene večje domače živali — npr. krave, konja, osla, kozo ali ovco — od blizu, kaj šele da bi jo lahko pobožal. Tehnična civilizacija in gosta naselitev vedno bolj izključujeta nove generacije iz intimnejšega stika z živalskim in rastlinskim svetom. Mnogi bogatejši pa se izključujejo tudi sami, ker se sami delajo gluhi in slepi za naravo. Podijo se samo za hrupnimi zabavami v letoviščih in smučarskih središčih, v krajih, kjer se gnete na desetisoče ljudi, in s seboj nosijo transistorje ali celo prenosljive televizorje, da jih ne doseže niti noben resničen zvok iz narave.

Ti ljudje so že, še bolj pa bodo v prihodnje vedno bolj odtujeni od narave. Tak človek že danes ne ve več, kaj dela, ko odvrže še tleči čik v suho travo. Ne pride mu na misel, da to lahko zaneti požar v suhi travi, grmovju ali tudi v gozdu in povzroči milijonsko škodo. Nima več odnosa do narave. Trga tudi zaščiteni cvetje, da ga potem zavrže, še preden prispe do doma. Še bolj pa se izguba odnosa do narave pozna v duševnosti novih generacij. Če je med njimi toliko živčnih, toliko nezadovoljnih, toliko tudi takih, ki se nagibljejo k terorizmu, je to gotovo tudi iz podzavestnega psihološkega protesta proti nenačrtnemu načinu življenja, h kateremu so

F. M.

Mladina - naša skrb

■ nadaljevanje s 1. strani

se tudi družba premalo zanima, da bi ustopno vključevala v svoje ustanove mlade sile. Gotovo je res, da so mladi neizkušeni, je pa tudi res, da lahko imajo včasih bolj sveže misli, kot prejšnja generacija. Mogoče več delavnega zagona, volje, smisla za tveganje, ki je včasih potrebno.

Stara je pesem, da je mladina postopaska, da mrzi delo, da bi hotela samo zabavo in nič truda. Ne vemo, če to vedno drži. Mislim, da starejši ljudje večkrat ne razumejo mladih, jim ne znajo ponuditi roke, ko bi bilo treba, da se vključijo v neko delo. Mlademu človeku je včasih lahko nerodno tudi zaradi skromnosti, ker se zaveda, da še ni pripravljen za življenje, in se noče iz lastne iniciative vsiljevati oziroma siliti v svet starejših, zrelih mož in žena. Kako pa bo mlad fant ali dekle dozorel, se seznanil s svetom svojih staršev, če bo dolgo, predolgo stal izven njega?

Naravno je, da se moramo mladi sami zanimati za to. Paziti moramo na svet, ki nas obdaja zdaj, in na tistega, v katerem so živeli naši očetje in matere. Le tako ga bomo namreč spoznali, videli stvari, s katerimi se ne strinjamo, in jih skušali, ko bo priložnost za to, tudi rešiti. Prav zato bi morali biti mladi tudi v šoli vzgajani in uvajani v to, da med drugim kritično be-

rejo časopisje, da znajo biti samostojni v svojih mislih, da se ne pustijo prelahko vplivati od tistih, ki bi lahko tudi izkoristili njihovo neizkušenost ali kaj podobnega. Mladina pa bi se morala tudi načrtno vključevati v že obstoječe organizacije, združenja, krožke, kjer so tudi starejši. Ti, ki danes vodijo podobne ustanove, pa bi morali načrtno skrbeti za naraščaj v njih.

V teh letih je morda vsa naša javnost premalo skrbela za vključevanje mladih. Res je, doživeli so leto '68, leto upora, mladih proti obstoječim institucijam. Nekaj se je po tistih letih spremenilo. Toda so znali naši očetje in matere podati pravno roko svojim sinovom? Morda je še vedno v zraku neka podzavestna zamera, ki pa se v zadnjih časih vsekakor omiljuje. Očitno je, da se v zadnjih letih mladi začenjajo spet iz lastne iniciative vključevati v krožke, društva, zbornice, kjer so do danes bili v glavnem edine vodilne starejše osebe. Bil je skrajni čas. Drugače bi še nekajletna odsotnost mladine v naših družinskih pomnilnikih smrt prenekatere naše ustanove.

Kot pravi stara kmečka modrost, svet še ni nikdar videl, da bi dva junca, ki sta uprežena v isto drevo, dobro orala. Vedno mora biti poleg mladega, neizkušenega junca, pameten, umirjen vol.

M. T.

dalje na 7. strani ■

OBISK DELEGACIJE IZ BOSNE

S tiskovno konferenco v prostorih SKGZ v Trstu se je v sredo, 3. t.m., končal tri-dnevni obisk odposlanstva Socialistične zveze delovnega ljudstva Bosne in Hercegovine v Furlaniji - Julijski krajini. Delegacija, ki jo je vodil predsednik Mesihović, je bila gost Slovenske kulturno gospodarske zveze in je vrnila obisk, ki so ga predstavniki zveze lani opravili v Bosni in Hercegovini.

Predsednik SKGZ Race je dejal, da so goste predvsem seznanili s položajem v Furlaniji - Julijski krajini, s posebnim poudarkom na položaj slovenske narodne manjšine v Italiji. V tej zvezi je Boris Race poudaril, kako je nujno, da se čimprej odobri zakon o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Race je dalje omenil pogovore o možnostih tesnejšega gospodarskega sodelovanja med Furlanijo - Julijsko krajino in Bosno ter Hercegovino; priložnost za takšno sodelovanje pa bodo nudile zlasti priprave na zimске olimpijske igre, ki bodo leta 1984 v Sarajevu. Člani delegacije iz Bosne so se zato sestali tudi s predstavniki Slovenskega deželnege gospodarskega združenja.

Predsednik Mesihović je naglasil, da je bil glavni namen obiska boljše spoznati stvarnost v Furlaniji - Julijski krajini, zlasti pa položaj slovenske narodne manjšine. V tej zvezi je poudaril, da je zanimanje Bosne in Hercegovine za slovensko manjšino v Italiji v skladu s stališči, ki jih do manjšine zavzema celotna Jugoslavija. Zanj

predstavljajo manjšine pomemben dejavnik za mirno sožitje in napredek. Mesihović je nato omenil možnosti sodelovanja med Bosno in Hercegovino in Furlanijo - Julijsko krajino na gospodarskem, kulturnem in športnem področju. Opozoril je na zimске olimpijske igre leta 1984 v Sarajevu, njene priprave pa pomenijo priložnost za takšno sodelovanje.

Med obiskom v Furlaniji - Julijski krajini so gostje iz Bosne imeli pogovore tudi s predstavniki oblasti, nekaterih občin in političnih strank.

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU SPOROČA:

Razpis risarskega nagradnega natečaja ob Levstikovi 150-letnici je naletel med osnovnimi šolami na lep odziv; 15 tržaških osnovnih šol in šola v Medjivasi je poslalo 326 risb, med temi tudi več skupinskih.

Posebno natečajno razsodišče bo risbe pregledalo in najboljše predlagalo za nagrado. Pri septembrskih Levstikovih dnevih pa bodo vse risbe razstavljene v tržaškem Kulturnem domu.

Prepričani, da se bodo naši pobudi odzvali tudi naši srednje- in višješolci, vabimo le-te, da ne odlašajo, ampak da se natečaja udeležijo v čim večjem številu in v roku pošljejo svoje literarne in risarske prispevke.

Koncert v župni cerkvi na Opčinah

V nedeljo, 31. maja, je bil v župni cerkvi sv. Jerneja na Opčinah koncert ob zaključku šmarnic. Na koncertu sta sodelovala Tržaški oktet in domači pevski zbor pod vodstvom Janka Bana, ki je tudi umetniški vodja omenjenega okteta, ki je v zadnjih časih imel že nekaj uspešnih nastopov doma kot tudi na gostovanju v Liguriji. Tržaški oktet sestavljajo pevci, ki po svojih glasovnih zmogljivostih in ljubezni, ki jo gojijo do petja, obetajo še veliko pevskega in glasbenega užitka. Oopenski cerkveni pevski zbor pa dobro poznamo, saj velja za enega izmed najboljših sestojev na Tržaškem.

Po uvodnih besedah, ki jih je prebrala Sonja Levstik, se je s petimi pesmimi predstavil Tržaški oktet. Pel je v glavnem pesmi polifonskih mojstrov Hasslerja in Gallusa, zapel pa je tudi pesem ruskega mojstra Cajkovskega, ki je tej skladbi dal značilni pečat pravoslavnih cerkvenih pesmi, ki kažejo na starodavne navade petja cerkvenih pesmi in so se ohranile nespremenjene vse od nastanka pravoslavne Cerkve. Zelo posrečeno je bilo, da se je oktet pri petju obeh Gallusovih skladb, ki sta napisani za dva zbora, kot uči najpristnejša »beneška šola« razdelil na dvoje in pel pri obeh stranskih oltarjih. Še prej pa je prof. Ban seznanil poslušalce z nastankom tega načina petja, ki ga je znal mojstrsko razviti slovenski mojster Gallus, zaradi česar velja za enega najimnitnejših predstavnikov beneške šole. Med nastopom Tržaškega okteta je pesnik Boris Pangerc, ki je tudi član okteta, deklamiral dve svoji

pesmi, ki sta v zadnji njegovi pesniški zbirki.

Po nastopu tržaških fantov je bil na vrsti domači pevski zbor, ki se je razvrstil pred glavnim oltarjem in pod vodstvom Janka Bana zapel sedem pesmi. Pel so same Marijine pesmi, ki so jih uglasbili različni skladatelji. Pred vsako pesmijo je napovedovalka Sonja Levstik povedala nekaj besed o skladateljih: Premrlu, Hochreiterju, Sattnerju, Mavu, Vodopivcu, Lahararju in Kogoju. S svojim petjem so tako naredili nekakšen prerez skozi cerkveno glasbeno ustvarjalnostjo na Slovenskem. Solo točke pri Mavovi skladbi »Mati moja venec pletem« je pela znana, in po svoji glasovni svežini vedno presenetljiva, Ljubica Berce Košuta, poleg nje pa je solo petla tudi Barbara Škerlavaj v Hochreiterjevi skladbi. Njen brat Vinko pa je domači pevski zbor spremljal na električne orgle.

Na koncu se je domači župnik Žerjal zahvalil vsem nastopajočim in številnim poslušalcem. Ti so bili prav zadovoljni s pevskim nastopom Tržaškega okteta in seveda domačega zbora. Oba pevska sestaja sta pokazala, da se resno pripravljata in da pojeta dovršeno, skrbno, da lepo muzicirata in s srcem podajata pesmi. Obema zboroma želimo še veliko uspehov in upamo, da bomo lahko še velikokrat poslušali tako petje, kot smo ga v nedeljo zvečer na Opčinah.

—o—

IZVRŠNI ODBOR SSK O POLITIČNEM POLOŽAJU

Pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti v Trstu je na svoji zadnji seji obravnaval politični položaj v zvezi z bližnjimi glasovanji za proračune tržaške pokrajine, občine Trst in Devin - Nabrežina.

V nadaljnjem poteku se je izvršni odbor SSK zadržal ob nekaterih zaskrbljujočih vprašanjih s področja šolstva in šolskega življenja sploh. Tako je npr. bil govor o resni nevarnosti, da bodo z novim šolskim letom zaprte nekatere slovenske šole, ki so vključene v posebni statut Londonskega sporazuma. Po drugi strani pa se kaže varljiva težnja nekaterih krogov, da bi z nepremišljenim uvajanjem šol s tako imenovanim celodnevnim poukom (brez zadevnih pogojev za njeno učinkovitost) kratkomalo rešili vse probleme. Vse te in še druge podobne probleme bo v kratkem poglobila strokovna šolska komisija.

Predavanje v Padovi

V organizaciji kulturnega društva »Lombardo Veneto« iz Padove sta 27. maja predavala o Slovencih v Italiji profesor Andrej Bratuž in dr. Drago Štoka.

Srečanja s slovenskima predstavnikoma se je udeležilo precejšnje število kulturnikov, katere je v uvodu nagovoril prof. Nino Agostinetti.

Po poročilih Andreja Bratuža in Draga Štoke, ki sta se dotaknila celotne problematike Slovencev v Italiji in sploh vprašanja narodnostnih skupnosti v Italiji in v Evropi, se je razvila živahna in plodna diskusija, v katero so posegli mnogi prisotni, in ki je pokazala, da določen del italijanskega kulturnega sveta precej dobro pozna razmere slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Slovenski čebelarji na Koroškem

Slovenski čebelarji v Šmihelu nad Pliberkom so pred kratkim praznovali 60-letnico svojega društva. Pokroviteljstvo so prevzeli koroški deželni glavar Wagner, generalni konzulat SFRJ v Celovcu, pliberški župan Franc Mikusch, dr. Matevž Grile in dipl. inž. Feliks Wieser.

Slavnostni govornik Luka Boročnik, ki je predsednik čebelarstva društva in ki mu je ob tej priliki koroška čebelarstva zveza podelila zlato častno iglo, je v svojem govoru orisal lik ustanovitelja društva Vinca Pečnika in ga imenoval koroškega Janša, ki je s svojim pionirskim delom ogromno prispeval k razvoju čebelarstva na Ko-

roškem. Štirinajst govornikov se je nato zvrstilo za govorniškimi pultom in čestitalo društvu za uspešno delovanje, med njimi tudi zastopnik Koroške čebelarstva zveze in predsednik Koroške kmetijske zbornice ter predstavniki pobratenih organizacij in predstavništva.

Skupno s Koroško čebelarstvo zvezo je Slovensko čebelarstvo društvo v Šmihelu organiziralo razstavo o čebelarstvu včeraj in danes, kulturni program pa so oblikovali prosvetni delavci okoliških društev skupaj z zborom iz Zagorja ob Savi, medtem ko je Milka Hartman recitala nekaj svojih pesmi.

Soglasno sprejeta proračuna v Števerjanu in Doberdobu

V teh dneh se sestajajo občinski sveti in razpravljajo o občinskih proračunih za tekoče leto. Slovenske občine na Goriškem so že opravile to upravopolitično dolžnost medtem ko bodo druge, večje občine in pokrajinska uprava o proračunih glasovale v prihodnjih dneh. Izmed slovenskih občin so o finančnem dokumentu najprej razpravljali v Sovodnjah, o čemer smo že poročali; danes sta na vrsti števerjanska in doberdobska občinska uprava.

V Števerjanu se je občinski svet sestal preteklo sredo, 27. maja, pod predsedstvom župana Stanislava Klanjščka. Osnovno poročilo o finančnem dokumentu občine je podal podžupan in odbornik za finance Ciril Terpin, ki je uvodoma obrazložil vzroke, zakaj se razpravlja skoraj sredi leta o proračunu, ki se nanaša na tekoče leto;

to je bilo nujno zaradi čedalje večje negotovosti ministrskih dekretov oz. zadnjih vladnih ukrepov. Letošnji proračun predvideva nekaj nad 900 milijonov lir dohodkov in ravno toliko izdatkov. Rednih dohodkov je za letos predvidenih približno 269 milijonov, od teh 219 iz prispevkov države in dežele, nekaj nad 14 milijonov od davkov. Razna posojila in prispevki za javna dela znašajo 544 milijonov, ostalo pa naj bi prispevala država za kritje primanjkljaja. Finančni dokument predvideva za javno upravo 119 milijonov, za šolsko področje 109, za socialno 20 milijonov lir, skoraj 12 pa za vzdrževanje cest, razsvetljavo in druge javne usluge. Najbolj vidne in občutljive pa so predvidene investicije na področju javnih del. Posebno važnost polaga občinska uprava razširitvi, oz. preureditvi vodovoda; o tem vprašanju je poročal župan Klanjšček, ki je dejal, da so izdelavo načrta za vodovodno omrežje poverili strokovnjaku iz Verone, ki naj bi v kratkem pripravil ustrezno dokumentacijo; nadalje je župan poročal o dogovorih s podjetjem SIP za namestitev centrale, ki naj bi jo nastavili v kletnih prostorih nove osnovne šole. Za preureditev vodovoda je v proračunu predvidenih približno 315 milijonov lir (160 iz deželne prispevka, 125 iz posojila, 30 pa bo prispevek trgovinske zbornice iz Gorice). V proračunu je nadalje nakazana vsota 200 milijonov lir za ureditev doma za ostarele občane, vsota 30 milijonov pa je predvidena za ureditev in popravilo raznih občinskih cest. Občinski svet je zatem sklepal o višini odškodnine upraviteljem: župan bo prejel 280 tisoč lir mesečno, odborniki 140, sejnina za

svetovalce pa znaša 20 tisoč lir. Razpravljali so še o obračunu za leto 1979, iz katerega je razvidno, da je pribitek znašal nekaj nad 5 milijonov lir. Letošnji obračun je bil sprejet soglasno.

Prav tako soglasno je bil izglasovan občinski proračun v občini Doberdob, kjer se je občinski svet sestal pretekli petek pod predsedstvom župana dr. Maria Lavrenčiča. Razprava je bila osredotočena na letošnji proračun, ki predvideva 1 milijardo in 210 milijonov lir: za javno upravo predvidevajo 125 milijonov, približno 85 za področje vzgoje in kulture, 42 za posege na socialnem področju in 46 za prevoze. Za ureditev županstva bo občina uporabila 13 milijonov, nekaj nad 15 pa za manjše intervencije na področju javnih del. Med najvažnejšimi postavkami pa je dograditev nižje srednje šole v Doberdobu, za katero se predvideva 590 milijonov lir, občina bo zaprosila deželo za posojilo. Med razpravo je prišlo do izraza tudi vprašanje jusarskih zemljišč; občinski svet je sklenil, da se odloži vsaka prodaja teh zemljišč, ker je prav, da se o tem izrečejo sami uporabniki; zato se je treba najprej posvetovati z lastniki, in zatem sklepati o posameznih prodajah. Obstaja namreč nevarnost, da bi pri tem ne prišlo do umetnega višanja cene na škodo vseh lastnikov. Župan Lavrenčič je naknadno poročal o poteku del za ojačitev vodovoda; pri tem je omenil ugodno rešeno vprašanje razlaščenja zemljišč, po katerih bodo speljali cevi, verjetno se bodo dela zaključila pred koncem poletja. Občinski svet je nato izvolil nove člane v medobčinske komisije. V odbor družinskih posvetovalnic medobčinskega konzorcija tržiškega območja je bila izvoljena Alida Devetak, v okrajno davčno komisijo pa Janko Gergolet in Roman Jarc; redna člana ocenjevalne komisije bosta Jordan Vižintin in Jožef Gergolet.

Konferenca o kmetijstvu

Prihodnji ponedeljek, 8. junija, bo v goriškem Avditoriju občinska uprava iz Gorice priredila posvet o kmetijstvu: to bo zaključna faza raziskav, ki jih je lansko leto izvršila občina v sodelovanju z družbo SODECA, prav tako lansko leto je tudi izdala publikacijo s podatki in rezultati te raziskave. Sedaj gre za to, da bi temu delu skušali dati tudi širši pomen prav z javnim zborovanjem in da bi pokazali morebitne smernice za goriško kmetijstvo oziroma za njegov razvoj. Potrebno je ovrednotiti to področje, ki je bilo v preteklosti včasih preveč zanemarjeno, in dati predloge ter poiskati vse pobude, da bi prišlo čimprej do ponovnega dviga tega važnega gospodarskega področja. Današnji položaj ni najbolj rožnat in krizo je občutiti tudi v kmetijstvu; zato bodo zaključki te konference morebiti pokazali tudi pot, kako priti iz slepe ulice in kako dati zagona temu sektorju. Dela konference se bodo začela ob 17. uri s pozdravi in posegi predstavnikov oblasti; za tem bo prof. Cesare Gottardo, docent ekonomije in agrarne politike z videmske univerze razvil temo o aktualnih vprašanjih kmetijstva v luči raziskave, ki jo je izvedla goriška občina v letu 1980: dr. Mario Gregori pa bo podal »fotografijo« o trenutnem stanju kmetijske dejavnosti v goriški občini. Sledila bo razprava.

V Novi Gorici odprli nov dijaški dom

Ob udeležbi uglednih predstavnikov slovenske republike in drugih organizacij so pretekli petek popoldne pod Panovcem v Novi Gorici odprli nov, moderno opremljen dijaški dom, ki so ga poimenovali po Mitji Gorjupu. Mitja Gorjup je bil Novogoričan, politični delavec, priznan publicist, glavni urednik slovenskega dnevnika Delo in predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije; umrl je pred štirimi leti. V novem dijaškem domu so uredili spominsko sobo pokojnika. Otvoritvene slovesnosti so se udeležili predsednik parlamenta Milan Kučan, predsednik SZDL Mitja Ribičič, pod-

predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj in številni drugi. Ob otvoritvi je spregovoril predsednik slovenske mladine Boris Bavdek, ki je med drugim dejal, da so sklep o poimenovanju sprejeli na desetem kongresu slovenske mladine, ki je bil leta 1978 v Novi Gorici: zatem je govoril o pomenu dijaških domov v vzgojnoizobraževalnem oblikovanju mladih in o liku pokojnega Mitje Gorjupa. Novi dijaški dom je stal nad pet milijard dinarjev, ima 80 sob in vsaka po tri ležišča, skupno torej prostora za 240 dijakov. Z dograditvijo tega objekta bo praktično zadoščeno vsem potrebam dijakov, ki obiskujejo razne šole v Novi Gorici in ki so do danes imeli že na razpolago tri druge dijaške domove. Lepa pridobitev za mladino, ki je sedaj dobila sodobne in udobne prostore za bivanje v šolskih domovih v Novi Gorici.

—o—

Samostojni koncert zbora »L. Bratuž«

Pretekli petek je bila dvorana Katoliškega doma dobro zasedena ob samostojnem koncertu, ki ga je ob zaključku svoje delovne sezone priredil goriški mešani zbor »Lojze Bratuž«. Številna publika je z zadovoljstvom poslušala izvajanje dobro izbranega in podanega programa in izkazala priznanje izvajalcem ter njihovemu dirigentu prof. Stanku Jericiju. Program je bil razdeljen na tri skupine, ki jih je dovršeno in smiselno povezovala prof. Marija

Češcut. Prvi del je obsegal polifonske skladbe, v drugem delu je zbor izvedel razne umetne stvaritve tudi domačih avtorjev, med katerimi dve zanimivi skladbi dirigenta prof. Jericija; v tretjem delu pa so bile na programu narodne pesmi, tudi med temi je bilo nekaj priredb naših zamejskih skladateljev: Jericija, Qualizze, Merkuja in Vrabca. Koncert je uspel, zbor »L. Bratuž« je s svojim dirigentom dokazal dobro pripravo in uspešno dozorevanje.

Izšla je nova številka župnijskega vestnika »Ukve«, ki prinaša novice in članke, ki se nanašajo na to župnijo. Med drugim vsebuje daljši članek o gorskem pisanju in plezalcu Juliusu Kugyju, ljubitelju naših gora, in članek o zgodovini ukovškega pevskega zbora.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

O knjigi »Dominanza e minoranze«

Pri založbi Grillo je izšla pred kratkim v knjigi nova številka Instituta za mednarodno sociologijo v Gorici pod naslovom »Dominanza e minoranze« (Obvladovanje in manjšine), katere avtorja sta Anna Maria Boileau in Emidij Susič. Predgovor pa je knjigi napisal Franco Demarchi. Gre za znanstveno, visoko kvalificirano študijo ali bolje rečeno več študij, povezanih na temo manjšin in njihovega obvladovanja po večini. Študij je pet, od teh je tri napisala Anna Maria Boileau, dve pa Emidij Susič. Vse se ukvarjajo z odnosi med jezikovnimi in narodnostnimi manjšinami ter večino ter z merili, s katerimi je mogoče te odnose meriti oziroma presojeti in ocenjevati.

Prva študija, ki jo je napisala Boileaujeva, ima naslov »Etnične skupine in družbena interakcija«, tj. odnosi med njimi. Avtorica definira v njej, kaj je to etnična skupina, in svojo zanimivo, a zdi se nam, da vendar še nepopolno definicijo razlaga in utemeljuje ter nato opozarja na značilnosti etničnih skupin, posebno tudi na njihovo podobo v očeh drugih. Študija je napisana duhovito, vestno in z velikim čutom opazovanja, da niti ne omenjamo objektivnosti, ki je potrebna za tako znanstveno delo, in temeljitosti. Oprta je na obsežno znanstveno bibliografijo v raznih jezikih, posebno v angleščini.

Druga študija iste avtorke ima naslov »Shema raziskave« in obravnava sredstva in metode takih raziskav. Tretja študija, katere avtor je Emidij Susič, ima naslov »Opis odgovorov na vprašalnik« in prikazuje skupine intervjuvancev, pa tudi njihove tipične like in prikaz skupinske strukture.

Četrto razpravo je spet napisala Boileaujeva in se nanaša na dejavnike medetničnega položaja in na rezultate znanstvenega opazovanja v tem pogledu. Zadnja razprava je Susičeva in ima naslov »Skupinski profili in družbene kategorije« ter se nanaša med drugim na oceno vzorcev in posebnosti skupin, ki so bile upoštevane pri raziskavah.

V raziskave je bilo pritegnjeno prebivalstvo naše dežele, tako pripadniki večinskega naroda kot Furlani in Slovenci. Seveda so zajele raziskave tudi prebivalstvo Slovenske Benečije in Režije. Knjiga oziroma študija nas seznanja z mnogimi stranmi odnosov med temi skupinami in raznimi podskupinami. Čeprav je branje težko zaradi znanstvenega sloga razprav, pa so rezultati zelo zanimivi in aktualni ter bodo zato te razprave, zbrane oziroma povezane v skupni knjigi — saj dejansko tudi gre za enotno temo — obogatile znanstveno literaturo o takih problemih, ne samo italijansko, ampak mednarodno. Na koncu knjige so objavljeni še zaključki.

190 let slovenske šole na Katinari

Sola na Katinari obhaja letos 190-letnico svojega obstoja. V tej zvezi je izdala poseben šapirografiran zbornik na 36 straneh, ki so ga napisali šolarji sami. Zbornik ima naslov »190 let naše šole« in je zelo zanimivo in poučno branje, hkrati pa tudi izredno prikupno, kot vse, kar napišejo otroci z veseljem. Zbornik je dejansko slavnostna številka glasila osnovne šole »Fran Milčinski« na Katinari in nas preseneti takoj, ko ga odpremo, po tem, kako so znali otroci izraziti ne samo svoj odnos do šole, ampak tudi življenje svoje vasi, njeno zgodovino in sploh vse življenje okrog sebe. Spise so objavili učenci in učence vseh petih razredov, pa tudi nekaj učencev in učenk iz prejšnjih let, zbornik pa so uredile učiteljice Mara Kalan, Novela Carli, Edvina Marzolo, Zdenka Kovic in Zoja Jankovič. Naslovno stran je lepo narisala Tamara Stanese iz petega razreda.

V kratkem uvodu je rečeno med drugim: »V dokumentih, ki jih hrani tržaški državni arhiv, je zapisano, da je prvi učitelj nastopil svojo službo na Katinari 3. februarja 1791. Letos poteka že kar 190 let naše šole. Solsko življenje ni bilo tako lahko in pestro za naše babice in dedke, kot je danes za nas. Že kot otroci so morali pomagati doma pri raznovrstnih opravilih in so imeli le malo prostega časa za igranje. V dobi fašističnega režima pa jim je bilo prepovedano pogovarjati se glasno v materinem jeziku, kaj šele posecati slovensko šolo. In vseeno so naše babice prenesle na poznejši rod ljubezen in vero v lepše življenje ter ohranile običaje in navade svojih staršev... Zanimali smo se pri naših babicah in dedkih, kako je bilo v šoli, ko so bili cni sami šolarji... Spraševali smo starejše ljudi za razne poklice, s katerimi so se bavili vaščani in jih danes ni več...«

Rezultat tega so opisi raznih nekdanjih kmečkih del, pa tudi ljudskih navad v nekdanjih časih, tako delovnih kot prazničnih. Žalostni pa so opisi potoka, ki je danes poln umazanije, okužen in zatočišče podgan. Nekdaj so katinarske žene prale v njem perilo za meščane, da so kaj zaslužile za svojo družino. Otroci so tudi zvedeli od svojih babic in dedkov, kako so domačini v nekdanjih časih redili živino in kako so jo otroci pasli.

V svojih prispevkih pa pripovedujejo otroci tudi o današnjem življenju, o šolskih izletih, o obiskih gledališča, kadar je na sporedu kaka igra za mladino, pa tudi o življenju in učenju v šoli ter o šolskih proslavah ter drugih pomembnejših šolskih dogodkih.

Lepše bi katinarski otroci, pa tudi učiteljice pač ne bili mogli obhajati 190-letnice svoje šole kot s tem zbornikom, ki bo trajno ohranil svojo svežino in kulturno vrednost.

Izšla je osma številka »Pastirčka«

Izšla je že osma in zadnja številka mladinskega mesečnika Pastirček v tem šolskem letu. Kratek uvodnik pod naslovom »Pastirček na počitnicah« je napisala Mariza Perat. V njem prvi mladim bralcem med drugim: »...Pred vami je zadnja številka Pastirčka. Vse leto vas je kot zvest prijatelj spremljal, se veselil vaših uspehov, se spoprijemal s težavami, ki ste jih srečavali, vas učil, bodril in zabaval. Sedaj se tudi on poslovja od šolskih klopi in skupno z vami odhaja na zaslužene počitnice... Počitnice so čas iger in radosti, so čas vesele brezskrbnosti. Vesele, brezskrbne igre v prosti naravi bodo okrepile vaše telo, da se boste v novem šolskem letu lahko spet spoprijeli z novimi nalogami in jih uspešno opravljali. Počitnice pa naj bodo tudi priložnost za obogatitev vašega duha. To boste našli ob dobri knjigi, ki vas bo zabavala in hkrati učila. Pa ne samo ob njej. Tudi takrat, ko boste sredi proste narave občudovali visoke gore, tihe gozdove in globoka jezera, zelene doline in prostrano

morje, z vsemi svojimi lepotami, v katerih se zrcali njen Stvarnik in iz katere lahko vsak bere, če le prisluhne njeni govoricam...«

Katehetska stran poučuje otroke, kako se naj varujejo napak, ki so že majhni grehi in jih zavajajo v delanje škode, v lenobo, v laž. Marsikaj zanimivega o gorah in prvih slovenskih gornikih pove otrokom Ljuba v članku »Mogočno se dvigajo naše gore«. Poučno za otroke pa razpravlja o gorah Zora Saksida. Anamarija Zlobec je prispevala članek o zaslužni učiteljici in mladinski pesnici Marici Gregorič-Stepančič.

Poleg raznih krajših zgodb in člankov pri naša tudi ta številka šolarska pisemca oziroma dopise v rubriki »Janina pošta«, na notranji strani zadnje platnice pa najdemo pesem z notami »Molitev birmancev«, ki jo je napisala Ljubka Sorli, uglasbil pa Zorko Harej. Ne manjka seveda ugankarski kotichek. Številka je pestro ilustrirana.

Slovenci na Madagaskarju

Sele zdaj nam je prišla v roke drobna knjiga z opečnato rdečimi platnicami »Mec dni na Rdečem otoku«, ki jo je napisal Franc Rode in je izšla kot 73. zvezek v znani zbirki »Knjižice« ter je šla po našem mnenju veliko preveč neopaženo mimo slovenske javnosti in zlasti še mimo kritike in časnikov. Knjižica je namreč izredno zanimiva kot inteligentno, vestno in resnicoljubno napisano poročilo o eni izmed dežel tretjega sveta, o otoku in državi Madagaskar, kjer biva zdaj okrog 20 slovenskih misijonarjev in misijonark, ki imajo lastno misijonsko okrožje, ležeče na južnem, to je hladnejšem delu otoka, obdanega od Indijskega oceana. Dr. teologije Franc Rode, ki je vse svoje višje študije opravil in zaključil v Parizu, je eden najbolj izobraženih slovenskih duhovnikov in slovenskih intelektualcev sploh ter je zdaj profesor na teološki fakulteti v Ljubljani. Pred nekaj leti je bil od svojih predstojnikov poslan na Madagaskar, da obišče tamkajšnje slovenske misijonarje in da spozna deželo ter okolje, v katerem delujejo, tako človeško kot geografsko.

Ravno njegova na Francoskem oblikovana izobrazba mu je narekovala, da je napisal poročilo, ki je v vsakem pogledu nadvse zanimiv in aktualen dokument o razmerah v tej afriški državi in bo ohranilo svojo vrednost kot zgodovinski dokument tudi v prihodnosti, tako za Madaga-

skar sam kot za Slovence. Sam opozarja, kakšne vrednosti bi bilo danes za slovensko zgodovino, če bi bil kdo opisal delovanje misijonarjev, ki so pred kakimi 1200 ali 1300 leti delovali med Slovenci, če bi torej danes vedeli, kakšno je bilo njihovo življenje, preden so se pokristjanili.

Knjižica šteje 80 strani in je obilo ilustrirana s fotografijami, ki prikazujejo misijonarje, pa tudi malgaške ljudi in kraje. Visoka izobrazba daje avtorju možnost, da hitro dojame značilnosti in posebnosti prebivalstva in pokrajine ter opazi tudi tisto, kar navadnemu obiskovalcu uide. Z džipom je prepotoval velik del srednjega in južnega Madagaskarja in si je lahko tako oblikoval jasno podobo dežele, od podnebja do prebivalstva in razmer, v katerih živi. Tako npr. v malo besedah dobro prikaže glavno mesto Antananarivo, ko piše: »Antananarivo nima kakšnih posebnosti. Tu ni sledov stare arhitektonske tradicije kot v Aziji. Na najvišjem hribu stoji nekoliko pretenciozna palača zadnje malgaške kraljice Ranavalone III., ki je ob koncu prejšnjega stoletja umrla v alžirskem izgnanstvu. Večina zgradb je iz kolonialne dobe in iz prvih let po neodvisnosti, dosti pa je tudi majhnih hišic iz nežgane gline, ki jih vidiš povsod na visokih planotah, tja do kraja ozemlja plemena Batsileo«.

Enako jedrnato opiše notranjost kočje slovenskega misijonarja, ko se po dolgi gospodarjevi odsotnosti vrnejo vanjo: »Ko stopimo v kolibo, udari vame vonj po tropski zatohlosti, ki je drugačna od naše. Kot da opozarja na nevarnost. Koliko živalic si je v gospodarjevi odsotnosti z ihtavo naglico in nezmotljivo spretnostjo pripravilo tu svoje bivališče in svoje lovišče. Koliko preračunane napetosti, vselej budne opreznosti, nezmotljivih morilskih kretenj pri tem mrčesu, ki preži. Druga ob drugi so velike pajčevine, narejene skozi tisočletja z isto vestnostjo in smotrnostjo. Nekje ob kraju na strateški poziciji so veliki črni, rjavi ali sivi pajki, ki nepremično in potrepljivo čakajo na plen. O miših in podganah ni drugega sledu kot vonj. Ena

sama miška se je ujela v nastavljeno past. Zadostno opozorilo za druge.«

Prav tako zgoščeno nam prikaže Rode revščino prebivalstva in njene vzroke. Velike, rodovitne, nenaseljene planjave z visoko travo, po kateri se ne pase niti eno živinče. Ljudje so dobri, a neučinkoviti pri delu. Velik del prebivalstva je podhranjen, vse pa se zaganja v »imperializem«, pod čemer si ne morejo predstavljati nič določnega. Vsega slabega je kriv ta »imperializem«.

V Rodetovi knjižici je tudi mnogo zanimivosti o malgaški folklori in ljudskem

OBVESTILO NAROČNIKOM

Zaradi čedalje večjih tiskarskih stroškov smo sklenili nekoliko povišati naročnino za leto 1981. Letna naročnina bo od 1. januarja leta 1981 dalje znašala 15.000 lir. Za inozemstvo bo letna naročnina znašala 20.000 lir. Prepričani smo, da bodo naši naročniki upoštevali naše težave in nam kljub podražitvi ostali zvesti kot doslej.

UPRAVA NOVEGA LISTA

življenju, o navadah in naravi. Ko jo preberemo, imamo občutek, da Madagaskar in njegove ljudi že dobro poznamo, kakor da bi se bili sami tam mudili na dolgem obisku. Žal nam je, da ima knjižica samo 80 strani. Lahko pa se reče, da je odličen prispevek k slovenski literaturi o današnji Afriki, verjetno kar najboljši.

—o—

ČLOVEK IN NARAVA

■ nadaljevanje s 3. strani

prisiljeni že od svoje rane mladosti, saj se morda nikoli niso znašli v stanju resnične prostosti in sproščenosti, nikoli niso bili na travniku, kjer bi lahko svobodno tekali in trgali rožice, nikoli niso živeli v stiku z domačimi živalmi, po čemer hrepeni vsak otrok, nikoli niso bili zares srečni kot otroci. In to mora vzbuditi v njih nevoljo in celo podzavestni bes na družbo, na civilizacijo, ki jih je oropala za ta doživetja, za to preprosto, pa resnično srečo. In to ima lahko v psihološkem pogledu vedno hujše posledice.

Podelitev Bevkovih bralnih značk

Na prostoru poleg obnovljenega kulturnega doma v Sovodnjah je bila preteklo soboto pomembna in prijetna slovesnost ob podeljevanju bralnih Bevkovih značk; zbrali so se številni otroci, ki obiskujejo osnovne šole na Goriškem, njihovi starši, vzgojitelji in predstavniki šolskih in občinskih oblasti. Iz Slovenije je prišla šestčlanska delegacija, ki jo je vodil član predsedstva RK SZDL Mitja Rotovnik, sestavljali pa Jože Zupan, France Kržan, Miha Mate, Božo Kos in Svetina. Prireditelj je bila namenjena podelitvi bralnih Bevkovih značk otrokom, ki so sodelovali v tem tekmovanju. Udeležencev je bilo nad 350, med katerimi tudi osnovnošolci iz prvega razreda osnovne šole v Ronkah. Bil je to praznik slovenske knjige, lepe slovenske besede, ki naj bi jo naši otroci radi

prebirali in z vedno večjim veseljem gojili, kot je dejal sovodenjski župan Vid Primožič. Didaktični ravnatelj dr. Milan Brešan je dejal, da predstavlja ta podelitev priznanje za vse, ki prebirajo slovensko knjigo, obenem pa tudi vzpodbuda za naprej. O pomenu tekmovanja je spregovoril Jože Zupan, odgovoren za akcijo bralnih značk. V imenu društva slovenskih pisateljev je pozdravil Miha Mate, otroci pa so pod vodstvom učiteljice Zore Saksidove pripravili recital iz Bevkovih del, poleg tega pa so razstavili v sovodenjski osnovni šoli slikarske in literarne izdelke, ki so jih ustvarili ob prebiranju Bevkovih spisov. Priznanja so prejeli tudi Vida Blažkova za izkazano požrtvovalnost in zavzetost ter goriško in doberdobsko didaktično ravnanje.

Iz Goriške

PRAZNIK ŠPARGLJEV V ŠTRANDREŽU

Po prvih dveh uspešnih večerih, ki sta jima botrovala lepo vreme in številno občinstvo, se bo praznik špargljev v Štrandrežu nadaljeval in zaključil ob koncu tega tedna. V soboto, 6. junija, je na programu v večernih urah plesna zabava, naslednjega dne, v nedeljo, pa je predviden širše zasnovan kulturni program: ob 19. uri je na sporedu nagrajevanje slikarskega ex-tempore, sledijo nastopi zborov iz Doberdoba, Štmavra in Rupe-Peči; za tem bodo člani dramskega odseka domačega društva »Štrandrež« izvedli veseloigro »Podlaga zakonske sreče«. Večer se bo zaključil s plesom. Prireditelji nudijo odlične šparglje, domačo pijačo in jedačo.

S TRŽAŠKEGA

OBCNI ZBOR NSK V TRSTU

Občni zbor bo v četrtek, 18. junija, v čitalnici Narodne in študijske knjižnice v ul. sv. Franciška 20/I v Trstu ob 18. uri v prvem in ob 18.30 v drugem sklicanju.

Dnevni red:

1. predsednikovo poročilo o delovanju NSK (od 1. julija 1980 do 17. junija 1981); 2. tajnikovo poročilo; 3. blagajnikovo poročilo; 4. poročilo načelnika odseka za zgodovino; 5. razprava o poročilih; 6. poročilo nadzornega odbora; 7. razrešnica; 8. razno.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 000000000000 34 0000

Štadion Lužniki,
3. avgusta 1980

Igre 22. olimpiade so že zgodovina, ostajajo le še spomini na tekmovalne boje, na tritedensko življenje v olimpijski Moskvi, na socialne in družbene razlike, na bojkot, na dobro organizacijo po eni strani in moreče nadzorstvo na vsakem koraku na drugi strani.

Najbolj svež pa je vsekakor spomin na zaključno slovesnost na Leninovem štadionu, ko so še zadnjič zadonele olimpijske fanfare, se poslednjič predstavili na atletski stezi štadiona protagonisti preteklih dni. Razvile so se še enkrat zastave, seveda ne vse, saj je bil bojkot uradnih ceremonij raznolik. Podobno kot pri odprtju iger je desetina držav nastopala pod zastavo Mednarodnega olimpijskega odbora in z napisi nacionalnih olimpijskih komitejev.

Uradno je igre 22. olimpiade zaprl predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora lord Killanin z besedami: »Razglašam, da so igre 22. olimpiade končane in po tradiciji vabim mladino vseh držav, da se znova zbere čez štiri leta v Los Angelesu, kjer bomo skupno proslavili igre 23. olimpiade«.

Med govorom lorda Killanina se je na velikem štadijskem semaforju pojavil ruski prevod njegovih besed, povsem natančen v smislu in celo v poudarkih, bi lahko dejali. Manjkalo pa je seveda poslovilno geslo: nasvidenje v Los Angelesu. V zameno smo lahko brali le: nasvidenje na igrah 23. olimpiade.

Tako so Rusi odgovorili na bojkot Združenih držav, ki niso dovolili, da bi na štadionu razvili ameriško zastavo. Toda nismo se še otresli občutka, da je barka olimpijskega gibanja nasledla na sipino nerazumevanja in nestrpnosti, ko se je spet pojavil živi pravokotnik na tribuni nasproti častne in se prikazal simbol moskovskih iger medvedek Miša, ki mu ob slovesu polzijo solze po licih.

In kot da bi bili stalno pod škotsko prho je ta prijetno nežni občutek slovesa povsem pokvaril vojaški, točneje rečeno, pravi militaristični nastop, ki je tudi po koraku vse preveč spominjal na čase, o katerih je zgodovina že dala svojo, nič kaj laskavo oceno. Godba na pihala, vojaški znaki, predvsem pa gosji korak — to je bilo vsekakor odveč. Toda tudi to je odraz za nas še vedno nerazumljive sovjetske stvarnosti, v kateri igra vojska vse drugačen pomen kot pri nas.

Polagoma ugaša tudi ogenj v ogromni žari nad štadionom. Še en dokaz, da je iger res konec.

Pričenja se torej čas obračunov, tako s športnega kot ostalih vidikov. Poplava svetovnih, olimpijskih, evropskih in državnih rekordov — vse to je aktiva v obračunu, bojkot, odsotnost znanih športnikov pa tudi gledalcev z Zahoda — pasiva obračuna. So se torej 22. olimpijske igre končale z uravnovešeno bilanco? Na to bo moč odgovoriti šele čez leta.

Visoko proti pasivi pa se obrača tehtnica finančnega obračuna. Koliko je Sovjetska zveza potrošila za igre? Podpredsednik organizacijskega odbora Popov trdi, da so igre veljale 530 milijard lir. Toda mu lahko verjamemo? Le težko, če se spomimo, da so Nemci leta 1972 izdali za München 400 milijard, Kanadčani pa celo 1.200 milijard za Montreal. Če k temu dodamo svetovno inflacijo, se zdi uradna številka dokaj preskromna. Vse kaže, da je 530-tim uradnim milijardam treba dodati še desetine, če ne stotine milijard iz raznih ministrstev, občinskih uprav iz žepov posameznih državljanov, ki so za igre žrtvovali brezplačne nadure, opravljali »prostovoljno« delo ob sobotah. Teh »subotnikov« pa nikakor ni bilo malo.

Še pred letom dni so organizatorji računali na visok priliv trdne valute s strani zahodnih turistov. Računali so, da bo

vsak dan v petih olimpijskih mestih (Moskvi, Tallinu, Leningradu, Kijevu in Minsku) povprečno po 300.000 turistov. Obračun pa kaže, da jih je bilo dnevno le 124 tisoč, od tega 65.000 domačih in 59.000 tujcev, večinoma iz bratskih socialističnih držav. Pričakovanega priliva konvertibilnih valut torej ni bilo, pasiva pa je torej večja kot v Montrealu, kjer še vedno plačujejo dolgove izpred štirih let.

Tudi tokrat sem med zadnjimi, ki zapuščajo štadion. Poskrbeti je treba še za zadnje dopise, ki bodo šli v Trstu v oddajo jutri. Pri pisanju zadnjih stavkov se mi oko zaustavi pri čistilki častitljive starosti, ki z metlo v roki čaka, da bo za zadnjim lahko pričela s pometanjem. Čistilka, na videz kaže dobrih 70 let, je seveda upokojena, toda s 35-timi rublji pokojnine (manj kot 20 tisoč lir po menjavi na črni borzi, ki je vsekakor realnejša od uradne) se gotovo ne more preživljati, zato išče postranskih zaslužkov. Rublje, ki so ji za pometanje navrgle igre, je že namenila za nakup novih zimskih čevljev. To bo prvi pomembnejši nakup po 15 letih, ko si je privoščila sandale.

(Dalje)

— Kej si brou tisto uvodno pisanje u Novem listi, ke se aden sprašava, ki je mladina?

— Kepej ku sm brou. Jn se mi zdi tudi prou, de se sprašava. Ma jest be reku, de je za tašno stanje kriva glih generacija, ke je nomalo starša al, bol konkretno, njuh starši. Jn narbol tisti, ke jeh jemajo narbol radi. Sej ravnajo skori zmiri glih taku, de be bla narbol zaneč. Vre od začetka, kadar jemajo samo an par let. Jem nakacajo aneh kunštnih jegrač, ke same hodejo, same vozejo, same plavajo jn mulariji ni treba družga ku prtiskat betone. Jn kadar zrasede, ne zna družga ku prtiskat betone. Jn be jemet tašno delo, de be samo prtiskau betone. Jn pole se še najdejo kunštni politiki, ke pravejo, de more bet vsakmi garantirana diploma. Če kej zna al ne. Jn taku se navadejo živet brez fadige.

— Sej je res. Sej so še danes meštirji, ke lahko dobro zaslužeš. Ma je treba delat! Ni dougo tega, ke so se u Italiji nekej splašli, de bojo najdlji delo vsem mladincem. Jn pole so vidli, de skori vsi, ke so se vpisali za delo, so prouzaprout jeskali plačo brez dela jn ne delo.

Se zna, če so pej vajeni, de se jem vse prnese h riti.

— E, jest se spounem, kaku smo se mi jegrali, ku smo bli mulci: če smo teli jemet voziček, smo si ga mogli sami naredet ses škatel od cikorje jn rokelov od cvirna; če smo teli jemet tisti drago za po lufti, smo si ga mogli sami naredet ses karte, si urezat drobne palčke al pej ponucat šteke od kašne zlomljene ombrele. Jn za zlimat tisto karto smo si mogli sami prpravet kolo sez moko, ke smo jo mogli sfehtat od mame. Če nam jo je dala. Jn barke smo delali ses karto od starih šulskeh zvezkov. Be reku, de smo si vse sami nardili jn delali vre z mladga vse meštirje. Zdej pej samo gledajo jn prtiskajo na betone. Kej bo tu delalo!

— Je prou res. Vre z mladga smo znali, de če čemo kej jemet, moremo narprej delat; se navadet ravnat sez šudram, sez moko, sez peskam, sez karto jn taku naprej. U šuli pej je blo treba se učet, pisat naloge, znat poštevanko, se učet slovnicu. Jn če se nismo učili, smo jeh fasali!

— A ne pej! Ma znaš, de so se prfina danes najdlji nekšni profesorji — ne znam al u Nemčiji al na Angleškem — ke pravejo, de vselih je bla palca dobro vzgojno sredstvo. Se zna: po pameti. Nikoli po glavi, ma zmiram po riti al, kašenkrat tudi po roki. Ma taku smo se navadli, ku prave Gregorčič, de »življenje ni praznik, ma delovni dan«. Danes be pej teli, de be biu samo praznik. Jn ki češ od tašneh ledi čakati, de si bo kašen še kej przadevau za kašno kulturo jn narod jn sploh kašno delo. Če so betoni, je prou, če ne — neč. Rajše revolver. Ke se tudi samo prtisne na an kavelj.

— Sej tudi tisti brigatisti niso miga za stran mižerje. So skori samo taki, ke so zmiri jemeli pouhno ret jn jem nikoli ni neč mankalo. Jn zdej so vsi nesrečni, ke ne funkcionira vse samo z betonami.